

28 september 1961

U 12246/61 - C 46 - P1/PS9.

PA 10165/17

Land: Groot-Brittannië.

Onderwerp: De houding van het Britse Gemenebest ten aanzien van Engeland's toetreding tot de E.E.G.

Referenties:

Datum van waarneming: Tweede helft september 1961.

Bron: Betrouwbaar.

Informatie: Van Britse ambtelijke zijde.

GEHEIM

Opmerkingen:

Verzonden aan: de Minister van Buitenlandse Zaken.

Aan Zijne Excellentie Prof. Dr. J.E. de QUAY  
Minister-President

Plein 1813 no. 4

's-GRAVENHAGE.

**GEHEIM**

## Groot-Brittannië

DE HOUDING VAN HET BRITSE GEMENEBEST TEN AANZIEN VAN  
ENGELAND'S TOETREDING TOT DE E.E.G.

De Britse regering heeft er altijd de nadruk op gelegd, dat zij rekening moest houden met de belangen van het Britse Gemenebest in haar pogingen toenaadering tot de E.E.G. te zoeken en de regering meende, dat zij een sterke troefkaart in handen zou hebben voor toekomstige besprekingen met de Zes. Zij had als vanzelfsprekend verwacht, dat de ministers van Financiën van de Gemenebestlanden, die eerder in de maand te Accra bijeenkwamen, protesten zouden doen horen. Doch de protesten en de aard van het door Canada geïnspireerde slotcommuniqué betekende voor de Britse regering een hoogst onaangename verrassing. De tegenstand was veel krachtiger dan de Britse regering had verwacht. Zij had op sterke Canadese tegenwerking gerekend, maar had niet verwacht, dat Canada zo krachtig door de andere Gemenebestlanden gesteund zou worden.

In regeringskringen te Londen is men sedert de conferentie van Accra de mening toegedaan, dat hoogstwaarschijnlijk geen formule kan worden gevonden voor Englands lidmaatschap van de E.E.G, die tegelijkertijd door de Zes en door de landen van het Gemenebest zou kunnen worden aanvaard. Sedert Accra is de Britse regering derhalve met betrekking tot dit probleem in een veel moeilijker positie komen te verkeren. Dit feit zal zich weldra in de binnenlandse politiek weerspiegelen. Vooral de Canadese regering maakt er een gewoonte van om over de hoofden van de Britse regering heen een beroep op anti-E.E.G-parlementariërs te doen, en met succes. En de diplomaten van de Gemenebestlanden zijn

in Londen druk bezig achter de schermen om zowel de linkse als de rechtse tegenstanders van de E.E.G. op te zetten tegen het besluit van de Britse regering om tot de E.E.G. toe te treden. Het is verre van denkbeeldig, dat zich een zeer krachtige "coalitie" tussen de anti-E.E.G.'ers in het Britse parlement en de regeringen van de Gemenebestlanden zou vormen. (In dit verband moge er op gewezen worden, dat er de laatste tijd steeds meer conservatieve, liberale en socialistische stemmen opgaan, die eisen dat Engeland niet tot de E.E.G. zal toetreden, voordat er nieuwe algemene verkiezingen hebben plaatsgevonden. - Deze verkiezingen zouden uit de aard der zaak het karakter van een referendum dragen en dit zou de regering gemakkelijk kunnen verliezen, aangezien het Britse publiek slecht over de E.E.G. is ingelicht en zich waarschijnlijk door emotionele overwegingen, endemische xenofobie en ingewortelde anti-Europese gezindheid zou laten leiden).

De Britse regering is bijzonder verontwaardigd over de houding van Canada. Niet alleen heeft de Canadese regering (evenals trouwens alle andere Gemenebestlanden) nooit een alternatief voorgesteld voor Brittannië's lidmaatschap van de E.E.G., maar bovendien heeft Canada meerdere malen zowel de geest als de letter van de imperiale voorkeurstarieven geschonden door tegen Engeland te discrimineren. Van de Gemenebestlanden die beginnen te geloven, dat de Britse regering wellicht geen andere keuze heeft dan lidmaatschap van de E.E.G. is Australië het meest actief, hoewel zij het communiqué van Accra mede heeft ondertekend. Australië bereidt zich voor op een toekomst, waarin het Gemenebest praktisch zal hebben opgehouden te bestaan en waarin Australië andere afzetgebieden zal moeten zoeken. De regering heeft

plannen uitgewerkt voor een krachtige campagne in Azië, Afrika en Zuid-Amerika. In sommige Zuidamerikaanse landen heeft Australië reeds permanente handelscommissies opgericht. Anderen zullen volgen. De Australische regering heeft een bedrag van £100.000 voor handelspropaganda in het Midden-Oosten, Azië en Afrika uitgetrokken. Australië levert reeds op grote schaal granen aan China. En op de Australische wolmarkt neemt Japan een dominerende plaats in. Japan koopt vier maal zoveel wol van Australië als Groot-Brittannië. De Japanse uitvoer naar Australië neemt gestadig toe en heeft in vele gevallen reeds de Britse uitvoer naar Australië overvleugeld.

---

Tweede helft september 1961.